

bb 54. kosztolányi dezső est az irodalmi színpadon

1 bi/tr vm sr

1963. december 28.

szombaton este az irodalmi színpadon a „szállj költemény!”, sorozatban kosztolányi dezső estet rendeztek. a műsorban szereplő verseket, karcolatokat és kisebb szépprózai írásokat bánffy györgy, bánki zsuzsa, bitskey tiber, jancsó adrienne, keres emil és mikes lilla adta elő. kosztolányi dezső megzenésített verseit sziklai erika énekelte. zongorán varsányi lászló kísért./mti/

- . -

20.08/-n

-30-

2012 Zsuzsa

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 169-490, 359-890

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti bel f ö l d i h i r e k

1963. december 29.

bb 1. az utolsó simitások „a tenkes kapitánya”, című folytatásos tv-film

1 s/tm vm sr

1963. december 29.

a magyar televízió laboratóriumaiban már az utolsó simitásokat végzik „a tenkes kapitánya”, című ifjúsági filmsorozat köpiáján. a kuruc korban játszódó történetet örsi ferenc írta és fehér tamás rendezte. a csaknem öt játékfilm hosszúságu alkotás felvételein hosszú hetekig dolgozott a forgatócsoport. a filmet nyáron és ősszel a budai hegyekben és a siklósi várban vették filmszalagra. a kalandos, romantikus történetet 13 részben láthatják a nézők.

a tenkes kapitányát zenthe ferenc alakítja. a többi főszerepet szabó gyula, pécsi ildikó, krencsey mariann, ungvári lászló, vajda mártá, molnár tiber és basilides zoltán játssza. a filmsorozat adását 1964 első negyedében kezd meg a tv. a 25-30 perces filmeket szombatonként este mutatják be és vasárnap délelőttönként megismétlik./mti/

- . -

bb 2. tájmuzeum és borozó nyílik januárban a dunaföldvári várban

vid tné vm sr

1963. december 29.

a dunaföldvári várban januárban megnyílik tolna megye második tájmuzeuma. vezetésére a tanács dr. zlínszky vidort, a helyi kulturális állandó bizottság régészeti csoportjának elnökét kérte fel, aki félévszázadon át gyűjtött régészeti, történeti és néprajzi tárgyait ajánlotta fel a vármuzeumnak. januárban borpoharazó is nyílik a várban. a további tervek szerint turistaszállóvá alakítják át a várudvarban levő épületet, a dunára festői kilátást nyújtó udvaron pedig nyári kertvendéglőt nyitnak./mti/

- . -

Zsuzsa

-1-

bb 3. Lónáton a bükkben, a bakony fensikjén, a duna-menti erdőkben - továbbfejlesztik a népszerű Lovasturák hálózatát

1963. december 29.

i cs/tr/m/ká

a hazánkba látogató külföldi turisták mind nagyobb számban érdeklődnek a Lovasturák, valamint az ország különböző részein működő Lovasiskolák iránt, mint a földművelésügyi minisztérium Lótenyésztési igazgatóságán közölték, az idei „vendéglovas” rendezvények még csak a próbaév kísérletei voltak, a fokozódó igények szükségessé teszik, hogy 1964-ben tovább fejlesszék a Lovas-turákat, illetve a Lovasiskolákat.

az idén 4 nagy Lovasturát rendezett a gyöngyösi lótenyésztési felügyelőség: a külföldi vendégekből verbuválódott Lovascsapatok bejárták a mátra-alja, a bükk-hegység és a felső-tisza mellék legszebb tájait. ezek a turák alkalmasak voltak többek között arra is, hogy többnyire a nyugati országokból jött turisták közvetlen tapasztalatokat szerezzenek a mai magyar falu életéről. a tihanyi lovaglósiskolát „menet-közben”, kellett bővíteni: több ezer külföldi vendégén kívül a hazai üdülők is mind nagyobb számban vették igénybe a háttalovakat és a „parádés”, fogatokat. a rádiházi és a poroszlói ménésben ugyancsak sürű volt a vendégjárás.

a nemrég elkészült fejlesztési terv szerint 1964-ben tavasztól őszig 16 nagy Lovasturát szerveznek. a Lovascsapatok bejárnák a mátra-alji vidékeket, a bükk-hegység legszebb tájait, valamint a bakony fensikjét, a balaton-felvidéket, a duna-menti erdőket és a mecsek környékét. a tihanyi Lovasiskolát 5 háttalóval és egy pár fogattal bővítik. vendéglovasokat fogad jövőre a rádiházi és poroszlói ménésen kívül a szenttamási állami gazdaság, a somogysárdi és a mezőhegyesi ménés, valamint a mosonmagyaróvári agrártudományi főiskola Lovasiskolája. a rendelők mindenütt idegen nyelveket beszélő, képzett Lovaglómestereket állítanak munkába. /mt1/

bb 4. ezer tárgnyeremény az év utolsó lottó jutalom sorsolásán

1963. december 29.

i kf/kf/m/vg

az idei utolsó tárgnyeremény húzást - s egyben az év utolsó lottó sorsolását - december 30-án, hétfőn tartják a sportfogadási és lottó igazgatóság nádor utcai székházában. a húzáson az 51. játékhet szelvényei vesznek részt, s közöttük pontosan ezer nyereménytárgyat sorsolnak ki.

ezen a húzáson négy főnyeremény - egy háromszobás és egy két-szobás öröklakás, valamint két moszkvics személygépkocsi - várja a legszerencsésebb lottózókat. ezekenkívül többek között 24 motorkerékpárt, 138 televíziót, 536 rádiót, hazai és külföldi szobaberendezéseket, arany karórákat sorsolnak ki. /mt1/

-2-

bb 5. a mélyek a gyökerek próbái a vigszinházban

1963. december 29.

i bi/tr vm sr

a vigszinházban megkezdődtek a James Gow-Albert Dusseau: Mélyek a gyökerek című drámájának próbái. a két amerikai író színésze, amely az elmúlt két évtizedben New Yorktól Moszkváig nagy híret aratott a világ különböző színpadain, a magyar közönség számára sem teljesen ismeretlen: 1947-48-ban mintegy kétszázszor adták elő az akkori művész színházban, kitűnő szereposztásban; Apáthy Imre, Sennyei Vera, Várkonyi Zoltán és Gombaszögi Ella fellépésével.

a mostani felújítást a téma változatlan időszerűsége indokolja: a cselekmény középpontjában az amerikai négerkérdés áll. egy fajúldozó amerikai szenátor házából indul el a néger cselédasszony tehetséges fia Európába a háborúba, ahol tisztirangot ér el. hazatérve elkerülhetetlen a konfliktus, szükségszerűleg kell szembefordulnia négergyűlölet környezetével.

a vigszinház előadását Várkonyi Zoltán rendezi. a főbb szerepeket Páger Antal, Bitskey Tibor, mint vendég, Bánki Zsuzsa, Bulla Elma és Benkő Gyula alakítja. a bemutató napja január 24. /mt1/

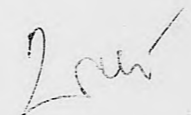
bb 6. „pásztor-lettár”, 311 darabból

1963. december 29.

vid j vm ká

a pásztorok teljes felszereléséről hivatalos lettár még nem készült. dr. Béres András, a debreceni déri múzeum igazgatója, a hortobágyi néprajzi expedíció vezetője most számba vette a pásztorok összes viseleti, használati és felszerelési tárgyait. vári József hortobágyi pásztornál készítette el az első „pásztor-lettárt”, ebből kiderült, hogy a pusztai pásztorok használati tárgyainak száma kerekén 311. ebben szerepel a nélkülözhetetlen, télen-nyáron használatos bunda, továbbá a bő gatyka, a bő ujjú ing, a pásztorokkalap, a bunkós bot, a bicskatartó, a dohányzacskó, a bog- és szőlőgafával és kavarófával csakugy felszerelési tárgy, mint a fű és paprikatartó. a pásztorok 14 jószággarangot használtak, többek között a pityegőt, a zörgőt, a pergőt, a dübögőt. lettárba kerültek a különböző jószággyógyító eszközök is, mint például a szarvashegyi fa. a debreceni déri múzeum megvásárolta vári József hortobágyi pásztor teljes nyári öltözékét. /mt1/

-3-

bb 7. gyermekopera bemutatásával jubilálnak a nagykőrösi zeneiskola tanulói

vid gö vm sr

1963. december 29.

nagykőrösön arany jános városában - ahol korábban nem volt szervezett zeneoktatás - ma már 400 gyermek ismerkedik a különhangszerekkel, a dallamok világával. az ifjú zenészek a jövő ünnepük zeneiskolájuk megnyitásának 10. évfordulóját. az eseményre méltó módon készülnek: januárban mutatják be az iskola igazgatójának, bálint ferencnek erre az alkalomra írt gyermekoperáját. szövegét farkas edit nagykőrösi tanítónő írta egy gruz meséből, muzsikája pedig ugyancsak gruz népi motívumok feldolgozásával készült a gyermekoperának mintegy kétszáz szereplője lesz, valamennyien a zeneiskola tanulói./mti/

- . -

bb 8. vaddisznókaland a jászságban

vid j vm ká

1963. december 29.

az alföldön általában ritka vendég az erdők, hegyek lakója: a vaddisznó. kemény télen azonban messzire elkóborolnak és tápiálék után kutatva az alföldi pusztákra is eljutnak. a napokban a jászságba tévedt egy jól megtermett vadkan. jászadányban a faluszéli házak között kóborolt, amikor felfigyeltek a hivatlan vendégre. nyomába eredtek, erre a megriadt állat a faluszéli temetőbe menekült. üldözői oda is követték, majd a falu egyik vadász sörétes puskával megpróbálta leteríteni. a vad testébe furódott sörétek azonban hatástalanoknak bizonyultak. végül fegyverrel felfegyverkezve közelítették meg és egy jól sikerült csapással sikerült elejteni./mti/

- . -

-4-

bb 9. képzőművészeti könyvüjdonságok

1 tf/tm-lm sr

1963. december 29.

a képzőművészeti kiadónál két érdekes album látott napvilágot.

a művészettörténet forrásai sorozatban kiadták 1. j. repin válogatott művészeti írásainak gyűjteményét. a könyv a 19. század egyik legjelentősebb orosz festőművészeinek mintegy 30 színes írását fogja csokorba. a történeteken keresztül megismerhetik az olvasók a kora társadalmát állandóan festő-szemmel fürkésző repint, s mindvégig vallott állásfoglalását: „nemzetem kívül nincs művészet... az érdekes könyvet a mester - jelenleg a tretyakov képtárban és az állami orosz muzeumban őrzött - 32 művének, festményeinek, rajzainak, vázlatainak és tanulmányainak reprodukciójával illusztrálták. a szakmunkát elbert jános fordította, a művészi fedőlapot varga győző tervezte.

ingres-monográfiával gazdagodott a művészet kiskönyvtára című sorozat. az új kötet lajta edit művészettörténész tollából jelent meg. ingres a 19. századi klasszicista festészet vezető alakja, aki hosszú életében kortársa volt a napoleoni időknek, a romantika évtizedeinek és még megérte az impresszionizmus kibontakozását is. az album 46 művészi reprodukciót - közöttük hat színes lenyomatot - mutat be az érdeklődőknek. a tanulmány ismerteti a művész életutját és a portré - valamint az akt-képek műfajában elért kiemelkedő eredményeit. a monográfia címlapját a mester „valpincon fürdőző” című ismert festményének részlete díszíti./mti/

- . -

bb 15. viharlámpa helyett fénycső - harminckét termelőszövetkezeti major villamosítottak az idén szolnok megyében

vid j-lm ká

1963. december 29.

szolnok megyében, ahol két éve fejeződött be a falu-villamosítás, gyors ütemben halad a termelőszövetkezeti major-központok bekapcsolása az elektromos hálózatba. az idén 32 közös gazdaság majorja kapott belső és közvilágítást. erre a célra 3 és félmillió forintot fordítottak. ezzel együtt 120 termelőszövetkezet üzemeiségében váltotta fel villany a viharlámpákat. az ujonnan épült gazdasági épületekben, istállókban, magtárakban fénycsöveket szereltek fel. a tervek szerint jövőre újabb 34 termelőszövetkezet gazdasági épületeit látják el villanyvilágítással. a második öt éves terv végére már minden végleges helyére telepített szövetkezeti major-központban villany váltja fel a petróleumlámpát./mti/

- . -

9.55/a

- 5 -

me

bb 10. vidám szilveszterre készül a főváros lakossága

ö bi/tr/s/ae/tz szb sr

1963. december 29.

Budapest lakossága ez évben is vidám hangulatban, a jókedv jegyében tölti majd el az év utolsó napját. Az otthonülő szórakoztatásáról a rádió és a televízió immár hagyományos szilveszteri kabaréműsorai gondoskodnak, a legkiválóbb művészek, színészek, énekesek, zenekarok közreműködésével. De bőven várja szórakozási lehetőség azokat is, akik az otthon falain kívül kívánnak búcsút mondani az éjszakai mulatónak.

A színházakban a kiadott műsornak megfelelően - délután és este - két előadást tartanak. Az operaházban este az ugyancsak hagyományos denevér előadásnak tapsolnak majd a nézők. A film-színházak is igyekeznek hozzájárulni a szilveszteri hangulat minél kellemesebbé tételéhez. Harmincnégy budapesti moziban rendkívüli előadáson az év legérdekesebb és legnagyobb sikerű filmjeit tűzik műsorra. Emellett két jövő évi újdonságot is bemutatnak: keleti márton rendező hattyudai című alkotását és a boccaccio 70 című olasz film második részét. Emellett Budapest több filmszínházában, így a vörös csillagban, a május 1-ben, a szikrában, az urániában, a corvinban, az alfában, a kőbányai munkásban és az újpesti alkotmányban ismert táncdalénekesek, komikusok és prózai színészek adnak műsort.

Az országos rendező iroda az elmúlt évekhez hasonlóan a zeneakadémián és a Bartók teremben két előadást rendez szilveszter napján: este és éjszaka. Ezenkívül az Erkel színházban, a sportcsarnokban és a Vigaszínházban is vidám műsorokat rendeznek.

Nagyszabású szilveszteri előkészületek folynak a főváros mintegy 60 művelődési otthonában, a népszerű csill, a pesterszabasi vasas művelődési ház valamennyi helyiségét a kerület lakosainak rendelkezésére bocsátják ezen a napon. A szilveszteri műsort - amelyben neves fővárosi művészek lépnek fel - reggelig tartó táncmulatság követi. Budapesti másik munkáskerületében, Kőbányán, a Pataki István művelődési otthonban készülnek a bálrendezők a nagyszabású szilveszterre. Csepelen a csillagtelepi művelődési klubban szilveszteri kabaré lesz. A műsort, amelyben fellép a többi között a Görbe-tükör együttes, Koós János és Forgács László, a vidám színpad művésze, valamint a klub öntevékeny csoportja is, ugyancsak reggelig tartó bál követi. Táncmulatság lesz a csepelvas- és fémművek munkásotthonának rendezésében az ifjuság házában is.

Több mint ezer vendég fogadására készül a Mom művelődési otthona, Angyalföldön pedig a József Attila művelődési ház lesz a szórakozóközpont, itt a mulatság fénypontja a bálkirálynőválasztás és az első bálzók bemutatkozása lesz.

/folyt.köv./

9.07/ a

- 6 -

bb 10. /vidám szilveszterre... 1. folyt./- szb

Az idén rendezik meg hatodszor az Ibusz a nemzetközi szilveszteri bált, mégpedig az egyre fokozódó külföldi és hazai érdeklődésre való tekintettel most már hat helyen, a Gellért, a Gundel, a Hungária, a Royal, az Európa és a Citadella helyiségeiben. A hatfelé osztott bálon kétezer külföldi és másfélezer magyar bálzó köszönti majd együtt az új éjszakai mulatónak. Külföldről legtöbben Ausztriából, a két németországból, Svédországból és Olaszországból jönnek, de sokan érkeznek a bátra a Szovjetunióból, Csehszlovákiából, Lengyelországból, Romániából és Jugoszláviából is.

Mind a hat helyiségben azonos műsor lesz az állami népi együttes és a budapesti táncegyüttes, operaénekesek, táncdal- és magyar népdal énekesek fellépésével. A bált palotával nyitják meg a korhű jelmezekbe öltözött táncsoportok, majd a bálzók foglalják el a táncparkettet. Lesz újévi malac, kéményseprő, kucséber, éjféltől el-sötétítés, sőt autóbuszokat is készítenek tartanak, hogy a vendégek bál közben „éjszakai városnéző körútán” nézhessék meg, hogyan szórakoznak Budapesten azok, akiknek nem jutott belépőjegy az Ibusz nemzetközi szilveszteri báljára. /mti/

bb 12. Ünnepi italújdonságok

i kf/kf szb vg

1963. december 29.

A magyar Likőripari vállalat már teljesítette idei tervfeladatát, s a szilveszteri jó hangulathoz és az újév köszöntéséhez szilvesztes „itókát”, átadta a kereskedelemnek, a vendéglátóiparnak. Nemcsak itthon, hanem külföldön is - Dél-Afrikától az északi országokig - koccinthatnak magyar „sziverősítővel”, a vállalat a világ minden részébe elküldte a megrendelt italokat, konyakot, rumot, barack pálinkát, sherry brandyt, hubertust, barack likőrt, stb.

A különlegességek kedvelőit két újdonsággal lepte meg a vállalat. A fővárosi csamege boltokban, s a nagyobb vidéki városokban árusítják a hazai „kuba” rumot. Az első ilyen hazai gyártmányu erjesztett, 40 fokos, italt koktéllal rumnak is nevezik, mert alkalmas különféle keverékek összeállításához. Két egyszerű koktéll receptet is ragasztottak az üvegre, hogy a házi szilveszteri mulatóságok vendégeit ilyen itallal is megkinálhassák.

A másik újdonság eredetibb hazai „híresség”, az aranyérmes nyert ó-hungária brandy. Különlegessége, hogy „zamatához”, tokaji száraz szamorodnit használtak és „túze”, több éve érlelődött. /mti/

9.15/a

- 7 -

bb 11. fokozatosan megszüntetik az egészségtelen pinceműhelyeket a fővárosban

i hi/tm-lm sr

1963. december 29.

a főváros területén - különösen a belső kerületekben - a különböző helyiipari vállalatok, szövetkezetek több száz olyan pinceműhelyt és más hasonló munkahelyet tartanak fenn, ahol a dolgozók egészségvédelme kellően nem biztosítható. Legutóbb kormányhatározat intézkedett az ilyen munkahelyek fokozatos megszüntetéséről.

a rendelkezés végrehajtása elsősorban a tanácsok feladata, amelyeknek igazgatási osztályai már munkához is láttak. mindenekelőtt kerületenként pontos felmérés készül az egészségtelen pinceműhelyekről, amelyeket a felsőbb szervek utasítása értelmében a jövőben kizárólag raktározási célokra lehet felhasználni. a 6. kerületben végrehajtott felülvizsgálat alkalmával például 32 ilyen helyiséget találtak, ezeket az elkövetkező időben fokozatosan felszámolják. a tanács tervai szerint azonban erre csak a kerület fő utvonalaainak kialakításával, rendezésével egyidőben kerülhet sor. a megszűnő egészségtelen műhelyekért cserébe új, egészségesebb helyiségeket kapnak majd az érintett vállalatok.

az egészségtelen műhelyek megszüntetésével egyidejűleg - a tanácsok gondoskodnak arról is, hogy a főváros belterületén új, a lakosság egészségét és életkörülményeit zavaró üzemet, vagy raktárt ne létesítsenek. /mt1/

.-

bb 16. két új gimnázium épül a hajdúságban

vid tné-lm sr

1963. december 29.

két új általános gimnáziumot adnak át 1964-ben hajdu-bihar megyében. hajduszoboszlón tizenkét tantermes, derecskén pedig nyolc tantermes oktatási intézményben kezdik meg jövő ősszel a tanítást. állami beruházásból 1964-ben több mint kilenc millió forintot költenek a két gimnázium építésére és berendezésére.

ugyancsak a jövő évben kezdik meg a tanítást hajdu-böszörményben és balmazújvárosban is, új nyolc-nyolc tantermes általános iskolában. /mt1/

.-

9.20/a

- 8 -

me

bb 14. Legalább 130 millió, de legfeljebb 300 millió év telt el a naprendszer elemeinek kialakulása és a földkéreg megszilárdulása között

i tz/lk szb vg

1963. december 29.

evés közben jön meg az étvágy, ez a közmondás vonatkozik a tudományos kutatásokra is., hiszen - amint dr. kulin györgy, az uránia csillagvizsgáló igazgatója elmondotta - alig állapította meg a tudomány földünk életkorát, máris teljes erővel megkezdődött a földkéreg megszilárdulásának megelőző időszak tartamának kutatása is.

a kérdés az volt, mennyi idő telt el a nap körül gomolygó gáznemű anyagból létrejött elemek kialakulása és a megszilárduló kéregbe ágyazódásuk között. a tudomány ebben a tekintetben is a radioaktív elemektől várta és kapta meg a választ.

a nyomravezető ebben a kérdésben a jód két különböző izotópjára volt. a jód 127 ugyanis stabil elem, mennyisége tehát az idők folyamán nem változik, 129-es izotópjára viszont radioaktív, s aránylag gyorsan bomlik el, illetve alakul át xenon 129 izotóppá. ha tehát sikerül megállapítani, hogy a kéregbe ágyazódás előtt milyen mennyiségű jód 129 alakult át xenon 129-cé, a felezési idő ismeretében könnyű kideríteni, mennyi idő kellett ennek a mennyiségnek az átalakulásához, vagyis mennyi idő telt el a jód 129 keletkezése és xenon 129 formájában a földkéregbe ágyazódása között.

a vizsgálatokat meteorokon végezték el, amelyek ugyanabból az anyagból keletkeztek, mint - ma már tudjuk - körülbelül négy és fél milliárd évvel ezelőtt a földkéreg. s a vizsgálatok azt mutatták, hogy a meteorokba, tehát nyilvánvalóan a velük körülbelül egyidős földkéregbe is a stabil jóddal mérve már csak egészen elenyésző mennyiségű xenon 129 épült be, a többi nyilvánvalóan még a meteor, illetve a földkéreg megszilárdulása előtt szétsugárzódott a naprendszer terében.

a kérdés most már csak az, vajon az elemek kialakulásakor milyen arányban jelent meg egymás mellett a jód kétféle - stabil és radioaktív - izotópjára. ha egyidejűleg egyenlő mennyiségben keletkeztek, akkor körülbelül 300 millió év kellett ahhoz, hogy a jód 127 mellől a 129-es izotóp bomlási termékeinek ilyen nagy része eltávozhassék. ha viszont a radioaktív jód - mivel nagyobb rendszámú elem - később keletkezett, mint stabil testvére, akkor a kéreg megszilárdulását megelőző jód-xenon átalakulásnak a tartamára mintegy 130 millió év adódik.

a csillagászok szerint a naprendszer - nagyjából mai formájában - még mintegy 15-20 milliárd évig marad meg, tehát földünk felszínén az élet még hátralevő szakasza is körülbelül ennyire becsülhető. ehhez képest valóban nem hosszú az „előkészület”, néhány száz millió éve. /mt1/

.-

9.30/a

- 9 -

10.10
me

bb 13. átadták a főtli gyermekváros kulturális központját

1 sb/tr szb vg

1963. december 29.

a 23-as építőipari vállalat öt éve dolgozik a főtli gyermekvárosban, a széleskörű társadalmi és állami támogatással már korábban felépült a több mint ezer személyes gyermekváros tiz óvodája, három diákotthona, egészségháza, 16 tantermes iskolája, és sokféle gazdasági épülete, a gyermektelepítés első szállása, a régi károlyi-kastély helyreállítása volt az utolsó építési feladat, a romantikus elemekkel kiegészített klasszicista stílusú kastély több mint 100 éves épületeinek építésében egykor még ybl miklós is résztvett.

a műemléképület homlokzatán a jelenlegi helyreállítással sem változtattak a vállalat dolgozói, a helyiségek mennyezetének fagerendái azonban már elkorhadtak, s így erős vasbetonfödémekkel cserélték ki. különösen nagy feladatot jelentett ez a csere a kastély márványtermében, azol értékes freskók ékesítik a mennyezetet, az építők ötletes módon oldották meg a nehéz feladatot, a freskókat tiz centiméter vastag vattabéléssel vonták be, majd erős állványzattal támasztották alá, amíg a képekkel díszített vakolatról óvatosan lehántották a régi födémét és hozzáragasztották az új vasbetonszerkezethez.

az építők a napokban adták át a helyreállított és átalakított kastélyt, ezzel tehát az utolsó építési munkát is befejezték a gyermekvárosban, s már elvonulnak a vállalat dolgozói, a megszüpített műemlékkastély most a gyermektelepítés kulturális központja, amelyben többek között nagy könyvtárat, olvasótermetet, valamint filmvetítésre és színházi műsorra egyaránt alkalmas előadótermet rendeztek be. /mti/

--

bb 17. az év utolsó napjaiban 11 művelődési házat avatnak győr-sopron megye falvaiban

vid tné szb sr

1963. december 29.

győr-sopron megyében már elenyészően kevés azoknak a községeknek, vagy településeknek a száma, ahol művelődési ház, vagy otthon ne állna a falusi dolgozók rendelkezésére, ebben az esztendőben már a falvak egy részében a művelődés céljaira kevésbé alkalmas klubok helyett új modern épületek építéséhez láttak hozzá, melyek minden tekintetben alkalmasak a megnövekedett falusi igények kielégítésére, a megyei tanács az év utolsó hónapjában egymillió forintot fordított az épülőfélben levő új művelődési házak befejezésére.

a szükséges berendezésre s a soproni, kapuvári, csornai és mosonmagyaróvári járás összesen 11 községében az év utolsó napjaiban átadásra kerülő művelődési otthonban köszönhetik már az új esztendőt, az új művelődési házakban színelőadásra alkalmas előadóterem, klubszoba, rádió és televízió szolgálja a falusiak kényelmét. /mti/

--

10.00/a

10.10
mei
Hé

- 10 -

bb 18. új üzemekkel bővült a soroksári vasöntőde

1 sb/tr-lm vg

1963. december 29.

a múlt év tavaszán kezdték meg a soroksári vasöntőde nagy rekonstrukciós munkáit a 23-as építőipari vállalat dolgozói, s a napokban került sor az építés első szakaszában előirt új üzemek átadására, többek között hatalmas hideglüzemi csarnokot és öntvényraktárt, központi laboratóriumot, valamint új fa- és fémműhelyt építettek, a gyár anyagellátását és a termékek elszállítását új iparvágánnyal és utahálózattal könnyítették meg, csaknem 30 millió forint értékű munkával fejlesztették a gyárat az építés első szakaszában, de most már megkezdtek a rekonstrukció második ütemének munkálatait is, így 1965- elejéig újabb 40 millió forint értékű építési munkát végeznek el, amellyel a régi üzem többszörösére bővül. /mti/

--

bb 19. megkezdtek az esztergomi fürdőszálló korszerűsítését

vid tm-lm ki

1963. december 29.

esztergomban megkezdtek a fürdőszálló átépítését, korszerűsítését, a jelenlegi négyszáz személyes konyha helyett ezer személyeset és modern éttermet építenek, bevezetik a központi fűtést és minden szobát modern butorokkal rendeznek be, a tervek szerint egy év múlva befejeződik a szálló felújítása. /mti/

--

bb 24. tizenhét millió forint kamat a betéteseknek győr-sopron megyében

vid lk/lm ki

1963. december 29.

sok pénz tettek takaréka ebben az évben győr-sopron megye lakói, az év eleje óta több mint 100 millió forinttal növekedett a takarékbetétállomány a megyében, minden harmadik ember rendelkezik betétkönyvvel és a megye minden egyes lakosára, felnőltre, gyermekre egyaránt 1100 forint betét jut, nem kevesebb, mint 17 millió forintba az az összeg, amit ebben az évben kamatként kapnak a betétesek győr-sopron megyében. /mti/

--

- 11 -

9.07/a
10.10
mei
Hé

bb 20. a mezőgazdaság kemizálását elősegítő vizsgálatok, a nagymarosi vizierőmű gazdaságossági-műszaki számításain elvégzése a nem ipargazdasági és üzemszervezési intézete

1 szf/gk szb vg

1963. december 29.

fél éve alakult meg a nehézipari minisztérium ipargazdasági és üzemszervezési intézete, azzal a céllal, hogy gazdasági-műszaki vizsgálatainak eredményét a tárca vezetőinek rendelkezésére bocsássa.

hat hónap nem nagy idő ilyen bonyolult munka elkezdéséhez, még kevésbé megoldásához, a fiatal intézmény azonban - national-elliot 803 b típusu, nagy teljesítményű elektronikus számítógéppel felszerelt számítástechnikai központja segítségével - máris több nagy jelentőségű sikeres vizsgálatot fejezett be, sokhoz pedig hozzáfogott.

egyik fontos munkájuk a mezőgazdasági öntözőcsövek gyártásának gazdaságossági vizsgálata volt, a nehéziparra vár ugyanis a feladat, hogy a következő években ellássa a mezőgazdaságot esőztető rendszerű öntözőberendezésekhez nagy mennyiségű csővel, a csövek anyagául alumínium vagy műanyag jöhet számításba, el kellett dönteni, hogy a kettő közül melyik anyag megfelelőbb a célnak és melyik a gazdaságosabb, mivel a hazai műanyagipar és az alumíniumgyártás is nagyarányú fejlesztés előtt áll, a műszaki-gazdasági, matematikai elemzések hosszú sorát kellett elvégezni, amíg arra az eredményre jutottak, hogy az alumínium az alkalmasabb a nagy tömegben gyártandó esőztető csőrendszerek előállításához, az alumíniumcső vékonyabb falánál fogva könnyebb, mégis szilárdabb, a sok használatban tartósabb és gazdaságosabb is a pvc-csőnél, ezenkívül elkészült az intézet összefoglaló jelentése 13 különböző műszaki feladat megoldásáról és több más fontos gazdasági vizsgálatról is.

még nagyobb horderejűek és változatosabbak a folyamatban levő vizsgálatok, széleskörű munkába kezdett például az intézet a mezőgazdaság kemizálásának elősegítésére, hogy a vegyipar a harmadik ötéves tervben már ezeknek a vizsgálati eredményeknek felhasználása révén segítse a mezőgazdaságot új, korszerű műtrágyafélékkel, gyomirtókkal, növényvédő szerekkel, állatápszerekkel, gyógyszerekkel, dolgoznak az intézet munkatársai a tervezett nagymarosi dunai vizierőmű gazdaságossági, műszaki és statikai számításain, foglalkoznak a székesfehérvári könnyűfémű gépeinek jobb kihasználására vonatkozó javaslattal, az üzem bővítésének gazdaságossági vizsgálatával, a bányászati témák közül kiemelkednek az optimális széntefejtési számítások, a gazdaságpolitika fontos elvi kérdéseinek a nehéziparban való alkalmazására, az érték és ár, az export- és import-gazdaságosság összehasonlítására vonatkozó javaslatokon, a műszaki fejlesztést előmozdító tényezők meghatározásán és egyéb hasonló kérdések eldöntésén munkálkodik még az intézet.

más tárcáknak is dolgozik, így például konstrukciós számításokat végez a budapesti műszaki egyetem tervezett atomreaktorának méretezéséhez. /mti/

10.14/a

12.20

Wé

- 12 -

bb 21. népszerű a kenyér- és takarmánygabona csereakció Csongrádon - a hó sem gátolja a szállításokat

vid j-lm ká

1963. december 29.

a csongrád megyei termelősövetkezetek körében igen népszerű a kenyér- és takarmánygabona csereakció, ez előnyös a közös gazdaságok számára, mert a kukorica és az árpa szabadpiaci ára magasabb a búzáénál, s még pénzbeli juttatást is kapnak a szerződést kötők, a kedvező feltételekkel élve csongrád megye 105 termelősövetkezte kötött már szerződést összesen 205 vagon buza és rozs átadására.

különösen a tiszántúli fekete földeken gazdálkodó szövetkezetek járnak elől jó példával, a tápéi tiszatáj tsz több mint 1 000 mázsa, a csanyteleki tiszta tsz 800, a fániansebestyéni kinizsi, az árpádhalmi árpád tsz pedig 600-600 mázsa kenyérgabonát ad át csereterményért, ezekben a közös gazdaságokban a tagok saját felesleges készleteiket is felajánlották.

a szállításokat még a nagy hó sem gátolja, mert szekerek és vontatók helyett most szánokon viszik a cseretelepekre a kenyérgabonát, a szerződött mennyiségnek több mint 90 százalékát már át is adták a terményforgalmi vállalatnak. /mti/

..-

bb 22. 11 millió forint társadalmi munka

vid tné-lm sr

1963. december 29.

hajdu-bihar megyében az idei községfejlesztési tervek megvalósításához a lakosság 11 millió forint értékű társadalmi munkával járult hozzá, az eredeti tervben 6,5 millió forint értékű társadalmi munkára számítottak a községi tanácsok.

különösen sokat segített a lakosság a biharkeresztesi járásban az oktatási és egészségügyi intézmények elkészítésénél, járdák lerakásánál és parkosításánál, a biharkeresztesi járásban minden lakos 43 forint értékű társadalmi munkát végzett 1963-ban, a városok közül hajdunánáson a legjobb az eredmény, 44 forint a személyenként a végzett munka értéke.

hajdu-bihar megyében hétszázkilencvenketten kaptak eddig kiváló társadalmi munkás jelvényt, s a helyi tanácsoknál pedig dicsőségkönyvben örökítették meg azoknak a neveit, akik a legnagyobb segítséget adták. /mti/

..-

10.20/a

11.00

Wé

- 13 -

bb 23. több mint 200 000 forint értékű munkát végeztek az lakótelepük felépítésén a felsőzsolcai cigányok

1963. december 29.

vid lk szb ki

a felsőzsolcai cigányok többsége saját kertés családi házban köszönti az új esztendőt. a borsod megyei tanács kezdeményezésére ugyanis az idén 35 dolgozó cigánycsalád vállalta, hogy lebontja régi, egészségtelen putriját és helyette 140 négyzetméteres telken cseréptető, szoba-konyhás lakást építtet. a két utcából álló új cigány-lakótelep építését az ötp és a társadalmi szervek segítségével júniusban kezdték meg. azóta nyugdíjas kőművesek irányításával átlag 150 cigány dolgozott és hat hónap alatt több mint 200 000 forint értékű munkát végeztek. a tetszetős kis házak elkészítését segítették a miskolci környéki üzemek is, ahol a bontásból visszamaradt téglákat, ajtó- és ablaktokokat kedvezményes áron vásárolhatták meg. a társadalmi összefogás eredménye, hogy eddig 30 cigánycsalád költözhetett be új otthonába. /mti/

bb 25. egy termelészövetkezetből 40 millió forint értékű áru

1963. december 29.

vid j szb ká

a kiváló szövetkezeti gazdaság címmel négyszer kitüntetett nádudvari vörös csillag termelészövetkezet ebben az esztendőben több mint 40 millió forint értékű árut értékesített. a rekorderedmény a termésátlagok és hozamok gyors növekedésének köszönhető. a felszabadulás előtti esztendőben holdanként 80-100 mázsa cukorrépat termeltek a nádudvari földeken, az idén pedig 600 hold átlagában 308 mázsát takarítottak be. kukoricából 25 mázsa termelt egy-egy holdon, májusi morzsoltban számítva, ez évben termeltek először burgonyát, s 196 holdon 127 mázsás átlagot értek el. a lucerna 40 mázsát adott, ami a korábbi esztendők termésének csaknem kétszerese. az állattenyésztés is szépen hozott: több mint 4000 sertést és 100 000 kiló baromfit adtak el. /mti/

bb 26. 450 000 új kötet a szolnok-megyei szövetkezeti gazdák könyvespolcain

1963. december 29.

vid tné szb sr

szolnok megye tíz szövetkezeti könyvesboltjában évvégi számadást készítettek és megállapították, hogy az idén kilencmillió forint értékben több mint 450 000 kötet könyv fogyott el. a 13 000 lakosú kisujszálláson minden ember 40 forintért vásárolt könyveket. különösen 900 000 forint értékű könyv került a szövetkezeti gazdák otthonába.

a könyvesboltok munkájához jelentős segítséget adtak a könyvbizományosok, akik a legtávolabbi tanyákra is eljuttatták a tudományos, ismeretterjesztő és szépirodalmi műveket. jászkisérien és környékén tóth jeno például 100 000 forint értékű könyvet adott el. hasonló eredményt ért el herceg imre tiszasági pedagógus is. /mti/

10.25/a

11.00

10.25/a

- 14 -

bb 27. jövőre a tiszaszederkényi újváros 350 lakásába vezetik be a távfűtést

1963. december 29.

vid lk-lm ki

a tiszaszederkényi újváros - ahol már több mint ezer lakásba költöztek be a tiszai vegyikombinát és a tiszapalkonyai hőerőmű dolgozói - jövőre újabb létesítményekkel gazdagodik. többek között befejezik az 51 méter magas, csillag alakú víztorony építését, elkészül az öt épületet összefogó árkádos üzletsor és újabb 186 lakást adnak át, ezekbe épp úgy, mint az idén felépült 192 lakásba radiátorokat szerelnek fel. a tavasszal ugyanis megkezdik a távfűtés bevezetését az új városba. a fűtéshez szükséges forróvizet a tiszapalkonyai hőerőmű kazánjai szolgáltatják majd. a tervek szerint 1964 végéig 350 lakást kapcsolnak be a központi fűtésbe. jövőre hozzáfognak egy tizenöt emeletes toronyház és három középmagas ház építéséhez is. /mti/

bb 28. 150 000 résztvevő a vas megyei ismeretterjesztő előadásokon

1963. december 29.

vid tné-lm sr

a vasi ismeretterjesztésben tért hódítottak az akadémiák. a munkás és tsz akadémiák mellett előadásorozat kezdődött a szülők, a nők és az ifjúság számára is.

a napokban összegezték a megyében az idei ismeretterjesztés adatait. eszerint 1963-ban minden eddiginél több, összesen 2 800 ismeretterjesztő előadás hangzott el vas megyében. az előadásokon szintén rekord-hallgatóság volt, a résztvevők száma elérte a százötvenezeret. /mti/

bb 29. négytízmillió forint értékű új gép a mezőgazdasági üzemekben - több mint másfél millió tonna műtrágyát és vegyszert használt fel 1963-ban a mezőgazdaság

1963. december 29.

1 kz-lm ká

a mezőgazdaság gép, gépkatrész, műtrágya és növényvédőszer ellátó vállalata, az agrotársulat, 1963-ban rekord forgalmat bonyolított le. mint kopácsi erdő, a tröszt igazgatója az mti munkatársának adott tájékoztatójában elmondotta, mezőgazdasági üzemek az idén együttesen 4 milliárd forint értékű beruházással gyarapították gépparkjukat. a géppark bővítése egyben minőségi javulást is jelentett. az idén elszállított kereken 10 000 traktorból ugyanis nem kevesebb mint 8 500 sokféleképpen, tehát gazdaságosabban kihasználható közép- és nehéz univerzál gép volt.

/folyt.köv./

10.30/a

11.05

10.30/a

- 15 -

bb 29. /négy milliárd forint...1.folyt./-lm

a nagy vonderőt igénylő munkákra - például a szőlő- és gyümölcs-telepítések előkészítésére, talajjavításra - láncfalpas traktorokból csaknem ezret, eszközhordozó traktorokból pedig több mint öt-százat adott át mezőgazdasági üzemeknek az agrotárszt. az igényelt traktorokat, bár a beruházási keret évközben történt jelentős emelése sok nehézséget okozott, a tröszt időben és pontosan szállította. az erőgépekhez megfelelő mennyiségben álltak rendelkezésre a fokozott, illetve sokoldalúbb kihasználási lehetőséget biztosító munkagépek, közöttük az idén először az erodált területek szántásához szükséges váltvaforgató ekék, valamint az ugyancsak a talajjavításnál nélkülözhetetlen általaj-lazítók. csaknem 400 egyéb nagyteljesítményű munkagéppel - szkréppel, dózerral és gránderrel - is kiegészítették a talajjavítással foglalkoztatott láncfalpas traktorok munkagép készletét. az őszi vetések gyors és időben történt befejezésében már szerepe volt annak a 2 500 - többségében 24 és 44 soros vetőgépek, amelyeket ugyancsak az idén szállított az agrotárszt a mezőgazdasági üzemeknek. az 1963-ban vásárolt 1 800 kombájnból 1 300 vett részt az aratásban. a kukoricabetakarítás meggyorsításához 2 400 különböző siló- és kukorica betakarító gépet - közöttük 1 100 nagyteljesítményű siló-kombájnt - vásároltak illetve kaptak az üzemek. jelentős mennyiségű gabonakombájnrá szerelhető kukoricabetakarító adapter is forgalomba került. a frissen morzsolt kukorica szárításához pedig csaknem 200 olajtüzelésű szárító gépet adtak át a mezőgazdaságnak.

rekordot hozott az 1963-as év az öntözés fejlesztésében is: korszerű, hordozható öntöző berendezésekből kerekem ezret helyeztek üzembe. ez körülbelül 120 000 hold mesterséges csapadékállítást biztosítja. az esőszerű öntözés mellett újabb 120 gépegység üzembehelyezésével javították a felületi öntözőtelepek vízellátását is. az öntözőberendezések jó kihasználása, a szakszerű öntözés elősegítése érdekében a tröszt öntözési szaktanácsadó szolgálatot szervezett. a szolgálat az idén 192 szövetkezeti gazdaságnak nyújtott a tapasztalat szerint értékes segítséget

a mezőgazdaság rendelkezésére bocsátott műtrágya 1963-ban megközelítette a másfél millió tonnát, s ez 11,6 százalékkal több, mint az előző évben. az őszi kalászosok fejtrágyázásához az előbbi mennyiségen fell már most további mintegy 150 000 tonna nitrogén műtrágyát vásároltunk. növényvédőszerből egész évben zavartalan volt az ellátás. a különféle rovarkártevők, gombabetegségek és gyomnövények elleni védekezéshez szükséges fontosabb növényvédőszerből összesen 39 172 tonnát használt fel a mezőgazdaság szemben az előző évi 36 645 tonnával.

/folyt.köv./

10.40/a

11.10
[Handwritten signature]

- 16 -

bb 29. /négy milliárd forint...2.folyt./-lm

jelenleg mintegy 100 különféle növényvédőszer és gyomirtószer van forgalomban. közülük több, például a rézgalic helyett használható korszerű rézoxichlorid tartalmú szerek - vitigrán, cupravit, cuprantol - a korábbi években csak nagyon kis mennyiségben, vagy egyáltalán nem voltak beszerezhetők. az idén viszont már ezekből is 771 tonnát kapott a mezőgazdaság. a jól bevált új talajfertőtlenítő szerből - az aldrinos szuperfoszfátból - több mint 3 000 tonnát használtak fel. a kalászosok gyomtalanításához használt dionirt, valamint a kukorica gyomtalanításához használt hungazin mellett újabb gyomirtószer is forgalomba került. így például az idén már jelentős mennyiségben szállított a tröszt a mezőgazdasági üzemeknek lucerna gyomtalanítására alkalmas vegyszert - aretít-et-, valamint az egyes kapásnövények - burgonya, napraforgó, bab, borsó, stb. - gyomtalanítására alkalmas a-1114- jelű gyomirtószert./mti/

bb 30. családi tragédia szajolban

vid hné szb -cz

1963. december 29.

a szolnok megyei szajol községben péntekre virradó reggelre a honvéd utca 3 számú házban életét veszítette a 32 éves mészáros lászló, valamint két lánya, a 8 éves katalin és a 7 éves mária. mészáros lászlónét súlyos állapotban a mentők a szolnoki kórházba szállították. a családi tragédia ügyében a rendőrség azonnal megkezdte a vizsgálatot. az orvosi boncolás során mérgezést állapítottak meg, a mérgező anyagát pedig a laboratóriumi vizsgálat dönti majd el. mészárosné állapota javulóban van és kihallgatásakor vallomása bizonyára fényt derít majd a családi tragédia okára. /mti/

11.26/- szb

11.10
[Handwritten signature]

17

- 17 -

bb 31. a fortuna évi mérlege

1 kf/kf szb -cz

1963. december 29.

a szerencse istennőjét ebben az esztendőben jócskán „megdolgoltattuk”, hiszen csak a Lottóban hétről-hétre mind többen próbálkoztak a szerencsével, az évi statisztika szerint hetenként átlagosan 5,2 millió szelvény tulajdonosa, egész évben összesen 270 millió 872 ezer Lottószelvény, vett részt a népszerű játékokban, a szelvényrekordot éppen az év utolsó hete hozta, amikor 6 425 000 szelvényt dobtak be a játékosok a Lottóládákba, s ha valakinek éppen most sikerül... az 52. heti el nem talált ötös a legirigylésre méltóbb, hiszen csaknem két és félmillió forintot fizetett volna.

no, de se baj, hiszen a szerencsésebb játékosok - összesen több mint hatmillió szelvény alapján - 415 millió forint nyereséggel osztoztak, a „nagyját”, természetesen az „ötösök”, vágják zsebre, nyolc szelvényrel csaknem 15 millió forintot, ez egyébként telitalálat rekordot is jelent, hiszen a Lottó fennállása óta egy év alatt 7 ötös volt a legtöbb, a telitalálatosok legszerencsésebbike még az év elején, a 6. játékhetén, 1 965 826 forint nyereséget kapott, de a többiek sem panaszkodhatnak, négyes találatot az idén csaknem kétezeröttszázan értek el, nekik 193,7 millió forint nyereséget jutott, a négyes a legjobban a 34. játékhetén fizetett: 335 941 forintot.

a Lottózók között „páratlan”, szerencsével dicsekedhet brummel ferenc csepeli villanyszerelő mester, páratlannal azért, mert a 47. játékhetén 101 szelvényen ért el nyerő - 11 négyes, 30 hármas és 60 kettes - találatot, bár nem ő kapta a legnagyobb nyereséget a hazai Lottó történetében, mégis rekorderként, találat rekorderként, tartják nyilván, „teljesítménye”, a Lottó külföldi eredményeiben jártas szakemberek szerint a világon is egyedülálló, a 101 találatos szelvényére egyébként „csak”, egymillió hetven-ezer forint nyereséget kapott.

a Lottó, szép summáját, még több mint 8 000 különféle tárgy-nyereséggel is megtoldotta az egész évben megtartott 12 rendes és 1 rendkívüli jutalom sorsolásán, a legértékesebb nyereségek: 36 öröklakás és 42 személygépkocsi, még az év „állította össze”, de már az ujesztendő „adja”, a második rendkívüli jutalom sorsolás négy millió forint értékű 1 500 nyereséget az 52. játékhetén vásárolt szelvényekre, köztük a legnagyobb nyereséget a kétszoba összkomfortos, teljesen berendezett, minden kényelemmel ellátott, azonnal beköltözhető öröklakás, amelyhez csak úgy „ráadásaként”, egy moszkvics személygépkocsi is tartozik.

/folyt.köv./

12.42/- szb

-18-

13.10
102

bb 31. /a fortuna... 1. folyt.-- szb

a sportfogadástól, a totótól, a hozzá nem értőket a Lottó már régebben elhódította, azok azonban, akik hetenként több mint félmillió szelvényre írják rá az 1-eseket, a 2-eseket, vagy az x-eket, vérbeli totózók, a „törzsgárda”, ők ebben az esztendőben 30 millió szelvényt vásároltak és 44,9 millió forint nyereséget kaptak, ezenkívül 9,4 millió forint vigaszdíjat is fizetett a totó.

akadt dolga fortunának az államkölcsön sorsolásokkal is, hiszen abból is tizenkettőt rendeztek ebben az esztendőben, az 1., a 2., a 3., a 4., az 5. és a 6. békekölcsonból az idén több mint kétmillió kötvényt sorsoltak ki, s szerencsés tulajdonosaik 440,2 millió forintot kaptak. /mti/

bb 32. időjárásjelentés

1963. december 29.

tr szb

a meteorológiai intézet jelenté 1963. december 29-én, vasárnap délután:

párás, ködös idő

közép- és nyugat-európa felett nagyterjedésű anticiklon helyekedik el, ennek következtében ezeken a területeken párás, ködös csendes az idő, európa többi részén erősen felhős, szeles, sokféle csapadékos időjárás alakult ki az évszakhoz képest magas hőmérsékleti értékekkel, hazánkban tegnap általában párás, ködös idő volt, néhány helyről jelentéktelen mennyiségű hószállingózást jelentettek, a köddel borított területeken napközben sem mértek mínusz 4, mínusz 5 foknál magasabb hőmérsékleteket, egyes helyeken azonban, ahol a köd eloszlott, plusz 3 - plusz 4 fokos maximumok alakultak ki, ma hajnalban a levegő lehűlésében nagy eltérések mutatkoztak, a keleti megyékben hajnalban sem szállt le a hőmérséklet mínusz 1 - mínusz 2 foknál alacsonyabba, ugyanakkor a nyugati határszél néhány helyén mínusz 10 - mínusz 14 fokig hűlt le a levegő, ma reggel 7 órakor a budai szabadság hegyen 16, dobogókőn 15, királyházán 25, galyatetőn 18, kékestetőn 18, mátraházán 13, Lillafüreden 19, farkasgyepűn 23, misinatetőn 18 centiméter vastagságú jeges hóréteget mértek, ma délelőtt országsszerte párás, ködös az idő, a keleti megyék egyes helyeiről kisebb havazásokat jelentettek.

budapesten szombaton a hőmérséklet napi középértéke plusz 2,2 fok volt, a sokévi átlagnál 2,8 fokkal magasabb, ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet mínusz 3 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 777 milliméter, alig változik.

várható időjárás hétfőn estig: párás, ködös idő, néhány helyen hószállingózás, gyenge légáramlás, zuzmaraképződés, várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 6- mínusz 10, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap általában 0 - mínusz 4 fok között, a magasabb hegyeken plusz 5 fok közelében.

a duna vízállása budapestnél 104 centiméter. /mti/

13.11/- szb

-19-

13.20
102

bb 33. két év alatt majdnem 50 százalékkal növekedett magyarországi és kuba kereskedelmi forgalma

1 sl/lk-lm vg

1963. december 29.

magyarország és kuba viszonylag rövid ideje, három évvel ezelőtt létesített kereskedelmi kapcsolatokat, a két ország árucseréje azóta gyors ütemben növekszik. az öt évre szóló megállapodás alapján 1961-ben 215 millió, tavaly 235 millió, az idén pedig előzetes számítások szerint 318 millió devizaforintos áruforgalmat bonyolítottunk le, két év alatt tehát majdnem 50 százalékkal növekedett a két ország árucseréje.

a magyar ipar a többi között mezőgazdasági gépeket és szerszámokat, komplett gyárberendezéseket, híradástechnikai felszereléseket, műszereket, gyógyszereket szállít, kuba cukorral, ércel, mürosttal, növényrostokkal és dohányjal fizet. az ujonnan épülő vagy bővülő kubai gyárakban mind több magyar gyártmányú gép kezd meg működését. havanna utcáin megjelent 150 ikarus-autóbusz, több kubai városban a beloiannis gyárban készült interurban telefonközpontot helyeztek üzembe. matauzas kikötőjében megkezdte munkáját az angyalföldi hajógyárban készült 100 tonnás uszódaru.

a két ország szükség esetén soron kívül is segíti egymást. amikor oriente és camaguey tartományokban az emlékezetes ciklonpusztított, magyarország élelmiszerekkel, gyógyszerekkel, textilakkal sietett kuba segítségére. amikor magyarországnak arra szüksége volt, kuba határidő előtt küldte el részünkre a cukorszállítmányokat.

a két ország gazdasági együttműködése a következő években tovább fejlődik. ez év októberében már előzetes megállapodás történt a jövő évi árucserére, s a végleges megállapodásra is rövidesen sor kerül./mti/

--

bb 34. kinevezték hazánk új londoni nagykövetét

j-lm sr

1963. december 29.

az elnöki tanács incze jend rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet megbizta a magyar népköztársaság londoni nagykövetségének vezetésével./mti/

--

14.30/lm

-20-

bb 35. átadták a korszerűsített kecskeméti vasúti pályaudvart

vid lk-lm szf

1963. december 29.

kecskeméten a megnövekedett teher- és személyforgalom szükségessé tette a máv-pályaudvar átalakítását. a régi síneket a legnagyobb tengelynyomásra és sebességre is alkalmas vágányokkal cserélték ki, a vonatok irányítására pedig ugynevezett dinamorendszerű biztosító berendezést szereltek fel. a forgalmi irodában elhelyezett vágány-hálózati táblázat mindig pontosan mutatja a vágányok foglaltságát. a berendezésen olyan elektromos és mechanikai kapcsolások végezhetők, amelyek teljesen kizárják a baleseti lehetőségeket. a korszerűsített pályaudvart vasárnap adták át rendeltetésének./mti/

--

bb 36. emléklakettel tüntették ki a magyar építőművészek szövetségének legtevékenyebb tagjait

t tz/tr-lm vg

1963. december 29.

vasárnap délben a magyar építőművészek szövetségének székházában baráti hangulatu összejövetelen tüntették ki a szövetségi munkában legnagyobb eredményeket elért építőművészeket.

a madarassy walter szobrászművész által készített emléklakettel - amely első ízben az idén került kiosztásra - major máté akadémikus, egyetemi tanár, a szövetség elnöke nyújtotta át a 23 kitüntetettnek./mti/

--

bb 37. az első vizsgák a győri esti műszaki egyetemen

vid lk-lm szf

1963. december 29.

a győri wilhelm pieck vagon és gépgyárba kihelyezett műszaki egyetemi esti tagozaton megkezdődtek a félévi kollokviumok. mind az 59 elsőéves hallgató jelentkezett vizsgára. az első napon tizennégy hallgató vizsgázott géptanból 3,3 átlagos osztályzattal. közülük kettőt utóvizsgára utasítottak. a január végéig tartó vizsgákon még kémiából, ábrázoló mértanból, matematikából és filozófiából vizsgáznak.

a márciusban kezdődő második félév két új tantárggyal, kémia-technológiával és műszaki mechanikával bővül. az első jó eredmények az előadások rendszeres látogatásának, a kifogástalan tanulmányi fegyelemnek és az előadók lelkiismeretes munkájának tulajdoníthatók.

/folyt.köv./

14.44/a

- 21 -

bb. 37./ az első.... folyt. / Lm

az egyetemi előadásokkal egyidőben negyvenen látogatják szorgalmasan a jövő évi felvételi vizsgára előkészítő tanfolyamot, mely hét hónapig tart. a tanfolyam résztvevőin kívül még harmincan jelezték, hogy a jövő tanévre felvételi vizsgát kívánnak tenni, úgy hogy a győri esti műszaki egyetem következő első évfolyamának létszáma máris biztosítottak mondható./mti/

bb 38. autós határállomássá építik ki a borsod megyei tornyosnémetit

vid Lk-Lm szf

1963. december 29.

a borsod megyei tanács tervező irodája elkészítette a tornyosnémeti községben megépítendő autós-határállomás tervét. a csehszlovákia felé irányuló gépkocsiforgalom jelentős része ugyanis tornyosnémetin át bonyolódik le. azibusz-társaság gépkocsikkal, valamint magánautókkal kassa és a magas-tátra felé tartó magyar turisták, nemkülönbén a hozzánk érkező csehszlovák gépkocsis-utasok ugyanis sokszor panaszkodnak, hogy parkolóhely és váróterem hiányában a szabad ég alatt kell várakozniuk a hivatalos formások elintézésére.

most, hogy a két ország o közötti egyezmény megkönnyíti az utazást, a tornyosnémeti autós forgalom fokozódásával számolnak. az új határállomás a tervek szerint vámvizsgáló helyiségből, fedett pihenőhelyből, valamint gépkocsi-parkirozóból áll majd. az új létesítmény mellett korszerű benzinkutat is felállítanak. a határállomás építésében a csehszlovák hatóságok is részt vesznek.

az új gépkocsi-határállomás a tervek szerint a nyári idegenforgalom kezdetére elkészül./mti/

--

14.47/a

- 22 -

MP

bb 39. 46 zivatar budapest felett, 60 méteres vizoszlop a balatonon, novemberi kettős szivárvány - meteorológiai adatok, természeti furcsaságok az 1963-as esztendőből

i cs/j szb ká

1963. december 29.

a szokásosnál is több meglepetést - kellemeset és kellemetlent-, hirtelen átváltásokat, meleg-, hideg-, illetve csapadékrekorokat hozott az időjárás a bucsuzó esztendő tizenkét hónapjában. az idén bemutatkozott az öregek által sokat emlegetett „igazi”, tél és „igazi”, nyár, őszünk pedig olyan volt, hogy kívánni sem tudnánk szebbet, jobbat. az erős kilengések ellenére az év végi „mérleg”, csaknem normális egyensúlyi helyzetet mutat mind a hőmérsékletet, mind pedig a csapadékhozamokat illetően.

rendkívül hideg volt az év első két hónapja. január első napjaiban a magyarországi duna-szakasz 60 kilométerén képződött összefüggőjégpáncél, rég nem tapasztalt, nagy hóviharok dúltak ország-szerte, a sokszor többméteres hótorlaszok az ország nagy részén napokra megbénították a forgalmat. évtizedek óta először a margitszigeten és a szabadsághegyen egy-másfél méteres hótorlaszok akadályozták a közlekedést. január 19-én - hét év után első ízben - budapestnél is beállt a duna, a jégréteg vastagsága 10 centiméter volt. ugyanekkor a balaton 30 centiméter vastag jégpáncélját egy 10 kilométeres, óriás rianás hasította szét, amely a veszprémi parton, különösen tihanyban földrengésszerű erővel rázta meg a házakat. január 26-án - a meteorológiai jelentések szerint - a pálforduló megtörte a kemény hideg uralmát. korai volt azonban a megállapítás, mert január végén a duna jege 20-40 centisre hizott meg, a dél-dunántúli tájakról 50-60 centis összefüggő hóréteget jelentettek a megfigyelők. a február elsejei jelentés 26-27 fokos fagyokról számol be, s a tiszát már 40 centis jégpáncél borítja. február 8-án a rakacai mesterséges tavon fél méteres jégréteget mértek.

február 10-11-én - egy hirtelen enyhülés folytán - a budai kertekben turbékolni kezdtek a balkáni gerlek, s megszólalt a tavasz-hirnök-ként ismert nyitnikék. néhány nap múlva új hideghullám söpört végig Európán, a duna 30-40 centis jégtakarója már bécsig ért. március elsején, a tavasz első napján az idei tél legnagyobb hideghulláma csapott végig a kárpát-medencén: a januári 28-29 fokos fagyrekordokat is megdöntve a borsod megyei domaházán mínusz 31 fokos volt a hideg.

/folyt.köv./

15.07/-n

-23-

MP

bb 39. /46 zivatar... 1. folyt./- szb

a tavasz háromhetes késéssel érkezett, és rohammal győzött. március első harmadában a vastag hóbunda naponta 4-5 centivel fogyott, és 12-én a dunántúlról már égzengéses zivatarokat, békéscsabáról felhőszakadást, jégesőt, kiskunhalasról páros szivárványt jelentettek. március végén 3-4 nap alatt kiszökdült a hár, április 18-20 körül 20-23 fokos nyári meleg idő volt, s szinte egyik napról a másikra virágba borultak a barackosok, mandulások.

junius végére kiteljesedett az utóbbi évtizedek egyik legforróbb nyara. junius 28-án budapestben 35.4 fokot mutattak a hőmérők: ez a nap adta az idei év, s egyúttal az utóbbi évtizedek budapesti melegrekordját.

junius 10-én „békaesőt”, jelentettek szolnokról: éjszakai zivatar után százezer-számra lepték el a város utcáit, kertjeit az alig egycentiméteres békaporontyok. junius utolsó három napján beköszöntött a kánikula előbb 32-34, majd 35-37 fokos meleggel. július 12-én óriási vihar volt a balatonon: többméter átmérőjű vízfölsér szökött 60-70 méter magasba, és körülbelül 10 percig „csüngött”, a levegőben. ez a trópusi tengereken gyakori természeti jelenség a balatonon évtizedenként egyszer-egyszer ha előfordul. a július 20-1 jelentés szerint a tiszta helyenként 50-90 centire apadt, a balaton vize 25.4, a maros vize mákonál 27 fokos volt. a tiszántúli folyók helyenként 27.2 fokra melegedtek fel. ugyanezen a napon magyarország volt európa 32-35 fokos meleggóca. júliusban feltűnően sűrűn jelentkezett a hortobágyon a déliráb. augusztus 8-án mérték budapestben a 36. „hősegnapot”, amikor országsszerte 32-35, gyékényesen és debrecenben 36 fok volt árnyékban.

augusztus második felében a dráva-menti síkságon másodszor virágozott ki a fehér és a lila akác. pécselt a vadgesztenyefák nyitottak sarjuvirágot. mindez hosszú, jó őszt ígért. ugyanakkor azonban már gyülekeztek a gólyák, fecskék, és utnak indultak délre a gyurgyalagok. ez viszont - a tapasztalatok szerint - a korai hidegek előjele volt. augusztus 29-ig budapestben 46 nagyobb zivartart zajlott le, noha 40 a teljes év „zivataradagja”, a július havi középhőmérséklet 2 fokkal, a három nyári hónapé pedig 1.2 fokkal haladta túl a normálszintet. a rendszerint száraz augusztus és szeptember az idén óriási esőzéseket hozott. budapestben a két hónap alatt 170 milliméter csapadék hullott le, ami a három nyári hónap normáját is meghaladta.

/folyt.köv./

15.16/-n

1541 Zee

-24-

bb 39. /46 zivatar... 2. folyt./- szb

a meleg nyár folytatásaként a szinte abnormálisan meleg idő - kisebb visszaesésekkel - egészen november végéig tartott. tehát „nem volt igazuk”, a korán utrakelő vándormadaraknak. szeptember közepén a szokottnál korábban, 28-30 fokos meleggel, köszöntött be a vénasszonyok nyara. a szeptember 23-1 jelentés megállapítja: „megifjodott”, a vénasszonyok nyara, a hőmérők higanyszála 23-27 fokig emelkedett.

október első napjaiban elkészítették a balaton nyári időjárási mérlegét, amely szerint 78 napon emelkedett a nappali maximum 25 fok fölé. a balaton vize gyakran volt 25-27, néhány napon át pedig 29 fokos. a napsütéses órák száma a nyár folyamán jóval meghaladta az átlagot, a július havi napfénytöbblet 60 óra volt.

október utolsó harmadában még mindig tartott a vénasszonyok utónyara, kellemes autószezont élveztek a fecskerajok a mecsek vidékén. a madártani intézet megállapítása szerint egyes fajoknál másfélhónapos késés volt tapasztalható. november 2-án szivárvány tündökölt szekszárd felett. november 9-én debrecen felett kettes szivárványt láttak, ami a legritkább természeti jelenségek közé számít. november 17-én zalaegerszegről nyári égiháborút jelentettek; az erdei tisztásokon, kaszálókon újra nyílt az ibolya, a kis kertekben virágozott az orgona és a kerti számooca. a mecsekben 21-én éjszaka plusz 10-12 fokos melegben nyári, égzengéses zivatar zajlott. a „megzavarodott”, cinkék már negyedszer vonultak le az északi országrészekről a mediterrán jellegű mecsek vidékére. az idei november egyébként - a havi hőmérsékleti átlag 4 fokos melegtöbbletével és a kereken 20 százaléknál több napfénytöbblettel - az utóbbi 180 esztendő legmelegebb novemberi között a második helyet foglalta el. az egész 1963-as őszt ugyancsak az évszázad legjobbjai közé sorolhatjuk a napsütéses órák nagy száma alapján.

a december aztán „igazi”, telet hozott: általában 10-40, a dél-dunántúlon 30-50 centis hóréteg borítja a mezőket, s a hónap hőmérsékleti középértéke kereken 4 fokkal alacsonyabb a sokévi átlagnál. /mtl/

..-

15.20/-n

1542 Zee

-25-

/bb 40. a téli duna.....1.folyt./vm

ilyen hely például a mohácsi duna-ág, a korábbi években többször előfordult, hogy amikor a révítkelés szünetelt, mohácsszigetről nagy számban mentek az emberek mohácsra a duna jegén, sőt lovas-kocsikkal, a bajai részén pedig gépkocsikkal is rámerészkedtek a folyóra. a duna-kanyarban visegrád, nagymaros, zebegény, szob környékén nem egyszer találkoztak a révkapitányság közegei gondolatlan gyalogos és járműves átkelőkkal.

a téli duna veszélyei arra intenek: a kockázatos szórakozás, a súlyos kimenetellel fenyegető, bizonytalan átkelés helyett választás inkább a biztonságosabb megoldást. ne tekintsek a folyó jegét jégpályának, fokozottan ügyeljenek a gyermekekre, átkeléskor pedig minden körülmények között a hidakat vegyék igénybe./mti/

bb 44. ,,jégtörők,, dolgoznak a szolnok megyei gabonaföldeken

vid j vm ká

1963. december 29.

a hosszú, meleg őszön erőteljesen fejlődött az idejében elvetett kenyér-gabona és őszi árpa a szolnok megyei földeken, a december elején érkezett hótakaró is kellő időben érkezett, úgy-hogy a mínusz 20-23 fokos hideget veszély nélkül vészték át a vetések. az utóbbi napokban megenyhült az idő az alföldön is, megcsappant a hótakaró vastagsága és a mélyebb fekvésű helyeken jégpáncél keletkezett a vetéseken. a termelőszövetkezetek rendszeres határszemléket tartanak és elejét veszik annak, hogy a levegőt elzáró jégkéreg alatt kipállják a vetés. a karcagi, a kisuj-szállási, a kunhegyesi termelőszövetkezetek és a törökszentmikló-si járás közös gazdaságai ,, jégtörőket,, állítottak munkába: könnyebb zetor-traktorokkal lazítják fel az összefüggő jégtakarót. helyenként kihajtották a birkákat és azokkal törették fel a meg-keményedett hó-és jégkéregget./mti/

15.50/-

1612 2mln

-26-

bb 40. a téli duna veszélyei - nem korcsolyapálya, nem átkelőhely a folyó jege

1 bc/tm vm sr

1963. december 29.

a tartósabb hideg beálltával a duna vizén uszkáló jégtáblák egyre sűrűsödnek, majd a folyót összefüggőnek tűnő, sokak által erősnek vélt jégtakaró borítja. a látszat azonban itt is csal: míg egyes helyeken - ha a tél hosszú és kemény - a jégtakaró vastagsága a 30 centimétert is eléri, addig másutt a folyó sodrási viszonyai és egyéb körülmények miatt a legnagyobb hidegben is legfeljebb 3-4 centiméteres a jég. budapesten például több helyen a víz alatt feltörő meleg források megakadályozzák a jég ,,hízását,, egyes part-menti részeken pedig a vízfelület befagyását is.

e körülmények miatt a jég teherbíró képességét nem lehet kellő-en megítélni. ennek ellenére minden évben sokan vannak, akik a biz-tonság követelményének fittyet-hányva, kedvtelésből, vagy mert uti céljuk elérésében időt akarnak nyerni, életüket, testi épségüket, egészségüket kockáztatják a duna jegén. az elmúlt téli szünidőben például, amikor budapesten még be sem fagyott a folyó jege, csupán a széle jegesedett be, sok gyermek, s nem kevés felnőtt is csuszkált rajta a belgrád rakpart és a szent istván körut közötti szakaszon. a felnőttek között, akik rossz példát mutattak a fiataloknak, két mérnök is volt: a lánchíd és az erzsébet híd közötti szakaszon akar-tak átkelni a kellően még be nem fagyott folyón.

veszélyes pontjai a folyónak télen az átkelő helyek is. az em-berek, akik egyéb évszakokban megszokták, hogy ezeken a helyeken komppal kelnek át a dunán, a hideg időben sajnálják a kis kitérőt, amit a közeli híd igénybevétele jelentene, s inkább a kockázatos módon, gyalogosan igyekeznek átjutni a folyón. ilyen ,,veszélyhelyek-ként,, ismeretesek a csepel vas-és fémművek körüli duna-szakasz egyes pontjai a soroksári, a pesterzsébeti, a budafoki duna-ágban. az elmúlt télen az is megtörtént, hogy a soroksári duna-ágban lovasko-csival merészkedett valaki a vékony jégréteggel fedett folyóra. alig haladt néhány métert, a kocsij elmerült. a vigyázatlan hajtó szeren-csére megmenekült, de kocsija és lovai odavesztek.

a duna más szakaszain is tapasztalható az átkelésnél meggondo-latlanság, könnyelműség, aminek legtöbbször ugyancsak a tulzott si-etés az oka.
/folyt.köv./

15.30/-n

1548 2mln

-27-

bb 41. dunántul legkorszerűbb tejüzeme megkezdte a termelési próbát

vid lk szb szf

1963. december 29.

tatabányán vasárnap adták át az építők a dunántul legkorszerűbb tejipari üzemét. naponta 50 000 - 80 000 liter tejet szállítanak majd innen megyszerte, csaknem kétszer annyit, mint a régi tatabányai üzem. a régiben csupán kannástejet készítettek, az új forgalomba hoz palackozott tejet, kakaót és több más olyan ízesített tejterméket, amelyet a bányászvárosban és környékén eddig nem árusítottak.

az új üzemre 33 millió forintot költöttek. ez az országban az első tejfeldolgozó telep, amelynek nincs kazánháza és kéménye. a gőzenergiát távvezetéken a bányai erőműből kapja, a táv-hőszolgáltatás nagy előnye, hogy nincs az üzemben tüzeléssel járó füstgáz, salakozás, szénpor és így tökéletesebb a higiénia.

a legnagyobb fejlődést a dolgozók korszerű munkakörülményei jelentik. az új üzemben görgős szalagokon szállítják a kannákat, felszereltek egy angol gyártmányú palackozógépet is. az automata gép óránként 2500 palackot mos és tölt. a szocialista létesítmények is a legkorszerűbbek. fekete-fehér rendszerű fürdőt építettek. az üzembe érkező a fekete fürdőben vetik le utcai ruhájukat, s fürdés után a „fehér”, öltözőkben veszik fel munkaruhájukat.

a vasárnapi műszaki átadás után kezdik meg a termelési próbát. márciusban dolgozik majd teljes üzemmel a dunántul legkorszerűbb tejfeldolgozó telepe. /mti/

-. -

bb 42. fűtött kocsikban utaznak a naposcsibék - hetenként 120 000 téli csibét keltetnek a kőrösök vidékén

vid j szb ká

1963. december 29.

a kőrösök vidékén télen sem szünetel a csibekeltetés: hetenként 120 000 kiscsirke lát napvilágot. orosházán, békéscsabán, gyulán, gyomán és mezőkovácsházán kiváló eredményeket hoz a téli keltetés: a gépekbe rakott tojások 88-90 százalékából egészséges kiscsirke bujik ki.

az év utolsó kiscsibéi vasárnap keltek ki békéscsabán és gyomán. a két keltetőállomás egyszerre 48 000 naposcsibét küldött a termelőszövetkezeteknek. a kis, pelyhes jószágok a hideg ellenére veszteség nélkül érkeztek a telepekre, mert a duplán ponyvázott, szalmával bélelt teherautókat gázlámpákkal előre bemelegítették. a békéscsabai keltetőállomáson vasárnap hajnalban kelt 20 000 fajtiszta, hampshirei kiscsirke este már a 70 kilométernyire levő füzeggyarmati aranykalász tsz-ben vacsorázott. a termelőszövetkezetek február végén már rántanivaló csirkét adnak közfogyasztásra. /mti/

-. -

15.56/-n

- 28 -

1614 Zsolt

bb 43. terven felüli százezer négyzetméter táblaüveg szkopje ujjáépítéséhez

vid/tm/m/szf

1963. december 29.

a földrengés következtében rombadőlt jugoszláviai város, szkopje ujjáépítéséhez a többi között nemrég százezer négyzetméter táblaüveget küldött a magyar népköztársaság kormánya. a salgótarjáni táblaüvegyár dolgozói akkor a terv szerinti termelésből előlegezték a nagy mennyiségű üveget, de bejelentették, hogy a százezer négyzetmétert terven felüli gyártmányaikkal fedezik. miután vasárnapra virradóra befejezte éves tervét a salgótarjáni táblaüvegyár, az év utolsó napjaiban a szkopje megsegítésére előlegezett táblaüveg előállításán dolgoznak az üvegolvasztárok és automata huzógép-kezelők. vasárnap reggel-től az újév reggeléig előreláthatóan 115.000 négyzetméter táblaüveg készül terven felül salgótarjában. /mti/

-. -

bb 45. kisebb megszakításokkal dunaujvárostól a dráva torkolatáig jégpáncél fedi a duna vitzükrét

i nbj/tm/m/vg

1963. december 29.

a viszonylag enyhébb időjárás mérsékelte, sőt csökkentette a jégképződést a dunán. a vasárnapi jelentések szerint bajor és az osztrák duna-szakaszokon csak a duzzasztók felett áll a jég, másutt jégmentes a vitzükrő, bécs és pozsony között pedig szórványosan látható jégtábla, pozsony és rajka között pedig gyenge, rajkától dunaujvárosig pedig közepes a jégzajlás. dunaujváros és dunaföldvár között a jégtáblák szinte teljesen elfedik a vitzükröt.

dunaföldvártól a dráva torkolatáig - pontosan bogojevóig - kisebb megszakításokkal áll a jég. a viszonylag enyhébb időjárásnak köszönhető, hogy az álló jég nem hizott tovább, a jégvastagsága körülbelül 15-20 centiméter, s nem „kuszott”, egészen budapesti alá, mint ahogy a szakemberek keményebb hideg idő esetén várták. a dráva torkolatától egészen csernavodáig - különböző mértékben - zajlik a duna.

a tiszán és a magyarországi mellékfolyókon mindenütt áll a jég, s jégpáncél fedi a balatont és a velencei tavat.

bár a duna felső szakaszán csitult a jégzajlás, a mahart bármennyire nagy szállítási feladatok várnak rá - nem indítja el egyelőre a vontatókat és az uszályokat. /mti/

-. -

16.03/-n

1618 Zsolt

- 29 -

bb 46. magyar tudósok utaztak angliába

i ms/gg vm zs

1963. december 29.

nagy elemér, a fizikai tudományok doktora és fogarassy bálint tudományos kutató vasárnap nagybritanniába utazott. a két magyar tudós január 1- és 5 között bristolban részt vesz a kristály fizikai kérdésekkel foglalkozó nemzetközi kongresszuson./mti/

- . -

bb 47. kínai tudósok érkeztek hazánkba

i ms/gg vm zs

1963. december 29.

chang juan-lu professzor, kristályfizikus és lu cheng-juan tudományos kutató a magyar tudományos akadémia és a kínai tudományos akadémia közötti tudományos együttműködési egyezmény alapján vasárnap budapestre érkezett./mti/

- . -

bb 48. jövőre 500 erőgépet vásárolnak a hajdusági termelészövetkezetek

vid j vm ká

1963. december 29.

a hajdu-bihar megyei tanács december 29-1 ülésén megvitatta a termelészövetkezetek gépesítésének helyzetét és az ezzel kapcsolatos feladatokat.

mint megállapították, a megye traktorállománya 1950-hez viszonyítva kilencszeresére növekedett, s 1960, óta egyre több közös gazdaságot gépesítenek. 1962-ben az új gépek beszerzése mellett a balmazújvárosi és a kabai gépállomástól 112 erőgépet vásároltak meg a környékbeli termelészövetkezetek, s a gépállomási erőgépek átadása ez évben is folytatódott. újabb 217 traktor került a szövetkezetek tulajdonába. 1964-ben 230 traktort adnak át a tsz-eknek a gépállomások és az új traktorokkal együtt jövőre ötszázzal növekszik a hajdusági szövetkezetek tulajdonában levő erőgépek száma.

a szövetkezeti géppark növekedésével egyidejűleg bővítik a javítóhálózatot. a kabai és a balmazújvárosi javítóállomás után ezzel a feladattal bízzák meg a hajduszoboszlói és a püspökladányi állomást is. 1965 végére 12 javítóüzem dolgozik majd a megyében./mti/

- . -

-30-

16.30/-n

17-2. sz. 17.5 17.9

bb 49. „harminc év fotóriporter szemmel,, - bojár sándor fényképkiallítása a vadas ernő tereben

tf/gg/m/sr

1963. december 29.

a magyar távirati iroda vadas ernő termében vasárnap ünnepelesen megnyitották bojár sándornak, az mti munkatársának „harminc év fotóriporter szemmel,, - című fényképkiallítását.

az ünnepségen eck gyula, a képes ujság főszerkesztője méltatta a kiváló fotóriporter többévtizedes munkáját és választékos összeállítású, ötletes elrendezésű „fotómuzeumát,,. a tárlaton mintegy nyolcvan színes és fekete-fehér felvétel „mutatja,, korunk - érdekes, izgalmas - hazai és nemzetközi krónikáját.

a kiállítást február 15-ig tekintheti meg a közönség, hétfő kivételével naponta 12-19 óráig, ünnepnapokon 10 és 14 óra között. /mti/

- . -

bb 50. váratlan üzemzavar-sorozatot okozott a tél három tatabányai aknaenergiaellátásában - kétszer kellett kiüríteni az aknákat

vid/lk/m/szf

1963. december 29.

az év utolsó napjaiban váratlan üzemzavar-sorozat nehezítette a munkát a tatabányai bányákban. pénteken este a szénmedence nyugati aknát energiával ellátó 35 kilovoltos körvezeték üzemzavar keletkezett. ezt sikerült gyorsan elhárítani, de másnap, szombaton hajnalban nagyobb zárlat történt a vezetékben. ennek következtében teljesen megbénult a munka a 15-ös, a 15/a és a 15/b aknában. ebből a körvezetékéből kap energiát a turbokompresszor is, amely süritett levegővel látja el a bányák berendezéseit. így a nyugati bányák nem kaptak sem villamosenergiát, sem süritett levegőt. ezért azonnal megkezdték mindhárom akna kiürítését. valamennyi bányász épségben felszínre érkezett.

a tröszt központi műhelyének dolgozói haladéktalanul hozzáfogtak a zavar elhárításához. lépésről-lépésre átvizsgálták a 3,5 kilométer hosszú vezetékét, kicserélték a rossz szigetelőket, amelyek majd minden szakaszon tönkrementek, a párás téli időben. a nehéz munkát a délutáni órákban fejezték be, s a három aknában ismét munkához kezdhettek a bányászok. nem sokáig dolgozhattak azonban, mert szombaton este a rendkívül párás, ködös idő következtében a vezeték több részén ismét zárlat keletkezett. a nyugati bányákból ismét felszínre küldték a bányászokat, a villanyszerelők újra megkezdték nehéz munkájukat. az éjszakai órákban a vezetékét újra átvizsgálták, ezután azonban a szigetelők rendben voltak. végül a bányai erőmű sietett a bányák segítségére, generátorral próbálta felüriteni a körvezetékét. a kísérletezés vasárnap virradóra sikerült, a bányák újra kaptak energiát, süritett és friss levegőt. emberéletben és berendezésekben kár nem keletkezett./mti/

- . -

-31-

16.42/-n

17.2 17.5 17.9

bb 51. ric joker,

tm/m/cz

1963. december 29.

az ismert és szeretett artista-művész 60 éves korában elhunyt. a magyar cirkusz és varieté vállalat saját halottjának tekinti, temetéséről később történik intézkedés. /mti/

...-

bb 53. megérkezett oslóba az első magyar gyártmányu norvég hajó

i sl/tr/m/vg

1963. december 29.

december 27-én megérkezett osló kikötőjébe a sagastrand nevű 1.400 tonnás tengeri áruszállító hajó, amelyet a magyar hajóipar a norvég hövding cég részére készített. a hajó a fekete tenger-ről konstanca kikötőjéből szállított árut marseille-be, onnan pedig gépekkel megrakodva érkezett oslóba. ugyancsak december 27-én zajlott le konstancában a sagatun nevű magyar gyártmányu norvég hajó lobogócsereje. ez a hajó a romániai galaci kikötőbe indult el, hogy faáru-rakományát onnan londonba szállítsa.

a két magyar gyártmányu norvég hajót rövidesen bemutatják a norvég hajótulajdonosok egyesülésének, hogy a szakértők teljes részletességgel megismerkedjenek a magyar hajóipar új termékeivel. e bemutatóra január második felében magyar delegáció utazik norvégiába, amelyben résztvesznek a nikex nehézipari külkereskedelmi vállalat és a magyar hajó- és darugyár megbízottai. a magyar szakemberek részletes műszaki és kereskedelmi tájékoztatást nyújtanak a magyar hajóépítés további újdonságairól, a többi között a 499 brt típusu olajszállító tankhajókról. /mti/

...-

bb 52. kitüntetés

i vt/gg/m/

1963. december 29.

a népköztársaság elnöki tanácsa vértessy vilmos istván 1919-es amosz-mérnöknek, aranydiplomás gépészmérnöknek, érdemes és eredményes munkássága elismeréséül, a „szocialista munkáért érdeméremet,, adományozta.

a kitüntetést a technika házában dr. hevesi gyula, a magyar tudományos akadémia alelnökének és a mtesz elnökének távollétében, dr. valkó endre mtesz főtitkár nyújtotta át. jelen volt a kitüntetés átadásánál kincses istván kohó- és gépipari miniszterhelyettes. /mti/

...-

17.22/-n

-32-

1963. 12. 29.

bb 54. 52. heti lottó nyereményjegyzék

gg/m/

1963. december 29.

az 52. játékhetre beérkezett 6,424,837 darab lottószelvény. öt találat nem volt. négy találatot 52 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 92,666 forint 25 fillér. három találatot 5,723 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 421 forint 25 fillér. a két találatos szelvények száma 138,836 darab, ezekre egyenként 17 forint 40 fillért fizetnek. /mti/

...-

bb 55. az állami földnyilvántartás új rendszere

1963. december 29.

k vm zs

a hivatalos lapban megjelent az elnöki tanács törvényerejű rendelete és a végrehajtásáról intézkedő kormányrendelet az állami földnyilvántartás új rendszeréről. az új jogszabály kimondja: az állami földnyilvántartás - az ország területének részletes földleltára, amelyben szerepelnie kell valamennyi földrészletnek, függetlenül a föld fekvésétől, művelési ágától, továbbá attól, hogy kinek a kezelésében, használatában vagy tulajdonában van.

a nyilvántartás országos hatáskörű főhatósága az állami földmérési és térképészeti hivatal, amely a földek nyilvántartásával kapcsolatos feladatokat a megyékben működő földmérési és földnyilvántartási felügyelőségei útján látja el. a földeket érintő változások végrehajtásának engedélyezése továbbra is a tanácsi szervek hatáskörébe tartozik.

a törvényerejű rendelet meghatározza a földek művelési ágak szerinti nyilvántartásának módját, s továbbra is fenntartja a kataszteri tiszta jövedelem szerint történő minősítést.

a törvényerejű rendelet a földek adataiban bekövetkezett változásokra bejelentési kötelezettséget ír elő. a változásokat 15 napon belül be kell jelenteni, ennek elmulasztása szabálysértésnek minősül, állami és szövetségi szervek esetében fegyelmi felelősségrevonást von maga után.

a bejelentési kötelezettség kiterjed a földek területében és művelési ágában bekövetkezett változásokra is, de nem vonatkozik azokra a változásokra, amelyek a tanácsi szervek, a bíróságok vagy a telekkönyvi hatóságok intézkedése folytán következnek be. /folyt.köv./

17.50/-n

1806 2. rész

R

-33-

/bb 55. az állami.....1.folyt./vm

a földek kezelésében, használatában, illetve tulajdonában bekövetkezett változásokat mindig az új kezelő, használó, illetve tulajdonos, a földek területében és művelési ágában bekövetkezett változásokat pedig a mindenkori tényleges kezelő, használó, illetve tulajdonos köteles bejelenteni.

a földek állami nyilvántartásával kapcsolatos minden bejelentés, felszólalás, fellebbezés, vagy panasz illetékmentes./mti/

- . -

18.45/-n

-34-

18.10 Z. P.

bb 56. időjárásjelentés

gg/m

1963. december 29.

a meteorológiai intézet jelenti december 29-én, vasárnap 19 órakor:

párás, ködös idő

várható időjárás hétfő estig: párás, ködös idő. néhány helyen kisebb havazás, mérsékelt szél, zuzmaraképződés.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet hétfőn általában 0-
minusz 4 fok között, a magasabb hegyeken plusz 5 fok közelében.
/mti/

- . -

19.14/-n

-35-

19.12 Z. P.

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. december 30.

bb 1. új jogszabály a dolgozók egészségének és testi épségének védelméről

1 zs/tm vm zs

1963 december 30.

a hivatalos lapban megjelent a dolgozók egészségének és testi épségének védelméről szóló törvényerejű rendelet. az új jogszabály

egyesíti és korszerűsíti az eddigi rendelkezéseket, növeli a szakszervezetek, az illetékes minisztériumi és vállalati szervek hatáskörét.

a törvényerejű rendelet az egészséges és biztonságos munkakörülmények megvalósításával kapcsolatos feladatok végrehajtásának irányítását és összehangolását, a szabályok megtartásának ellenőrzését a szakszervezetek országos tanácsának hatáskörébe utalja.

meghatározza a rendelet a vállalatok vezetőinek munkásvédelmi feladatait is. a vállalat igazgatójának kötelessége az egészséges és biztonságos munkakörülmények biztosítása, tervszerű javítása, a vonatkozó intézkedések végrehajtásának ellenőrzése. a törvényerejű rendelet azt is kimondja: a dolgozók kötelesek megtartani az egészséges és biztonságos munka végzésére vonatkozó szabályokat.

a törvényerejű rendelet értelmében a különböző oktatási intézményekben - jellegüknek megfelelően - oktatni kell az egészséges és biztonságos munkavégzés szabályait. a vállalatoknak is gondoskodniuk kell arról, hogy a dolgozók az egészséges és biztonságos munka végzésére vonatkozó szabályokat elsajátítsák.

/folyt.köv./

J. P. ...